

Yaşlı nüfusta yoksulluk ve bakım yükü derinleşiyor

2Eylul.com.tr/yašli-nufusta-yoksulluk-ve-bakim-yuku-derinlesiyor

Esra Kahya

September 29, 2025

Avrupa Birliğı tarafından finanse edilen CEİDizler Projesi kapsamında Dr. Gülçin Con Wright tarafından hazırlanan *Yaşlılık ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğı Haritalama ve İzleme Çalışması 2021-2024 Güncellemesi* ile TÜİK verileri, Türkiye’de yaşlı nüfusun mevcut durumuna dair çarpıcı veriler ortaya koyuyor.

Kadınlar daha uzun yaşıyor ama sağlıksız

TÜİK’in 2021-2023 verilerine göre Türkiye’de kadınların doğumda beklenen yaşam süresi 80 yıl, erkeklerde ise 74,7 yıl. Kadınlar erkeklerden ortalama 5 yıl daha uzun yaşıyor. Ancak sağlıklı yaşam süresi kadınlarda 56,3 yıl iken erkeklerde 59 yıl. Yani kadınlar daha uzun yaşıyor fakat yaşamlarının daha büyük bir bölümünü sağlık sorunlarıyla geçiriyor.

Yaşlı kadınların sadece yüzde 16,5’i sağlık durumunu “iyi” olarak tanımlarken, erkeklerde bu oran yüzde 27,5’e yükseliyor. Obezite oranları da kadınlarda (yüzde 36,4) erkeklere (yüzde 18,3) kıyasla neredeyse iki kat fazla.

Yaşlı yoksulluğı büyüyor

Türkiye’de yaşlı yoksulluğı giderek derinleşiyor. 2022’de yüzde 15,4 olan yaşlı kadınlardaki yoksulluk oranı 2023’te yüzde 22,4’e yükseldi. Yaşlı erkeklerde ise bu oran yüzde 12,8’den yüzde 20,7’ye çıktı. 2024 verilerine göre yoksulluk veya sosyal dışlanma

riski altındaki yaşı kadınların oranı yüzde 24,2, erkeklerin oranı ise yüzde 22,3.

Kadınlarda yoksulluğun daha fazla olmasının nedenleri arasında düşük eğitim düzeyi, karşılıksız bakım sorumlulukları, kayıt dışı çalışma ve emeklilik sistemine yeterince dahil olamama öne çıkıyor.

Yalnızlık kadınlarda daha yüksek

2024 verilerine göre yaşı kadınların yüzde 45,7'si eşini kaybetmiş durumda. Bu oran erkeklerde yüzde 10,8. Tek başına yaşayan yaşlıların yüzde 74'ünü kadınlar oluşturuyor. Günlük ihtiyaçlarını karşılamada da kadınların erkeklere göre daha fazla zorlandığı verilerle ortaya konuyor.

Yaşlılar torun bakımında

Yaşı nüfusun bakım yükü yaşlılıkta da devam ediyor. Büyükbabaların yüzde 68'i, büyükbabaların ise yüzde 59,1'i torun bakımını her gün üstleniyor. Bu durum, yaşlıların bakım emeğinin toplumsal yaşamda görünmez bir katkı sunduğunu gösteriyor.

Politika önerileri

Uzmanlar, daha uzun fakat daha sağlıklı bir yaşamın, derinleşen yoksulluğun ve artan yalnızlığın yaşı nüfusun temel sorunları olduğuna dikkat çekiyor. Yaşlıların kendi yaşamlarının öznesi olarak görülmesi gerektiğini vurgulayan rapor, bağımsız yaşamı destekleyen politikaların geliştirilmesini, evde bakım ve sosyal destek hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını öneriyor.

Yaşlılık politikalarının, yerel yönetimlerden başlayarak hükümet düzeyine kadar sivil toplum kuruluşlarının katkısıyla uygulanması gerektiği belirtiliyor.

Kaynak: 2Eylül Haber